

2021 жылғы «05» қартаудан 1
Батыс Қазақстан облысы
білім басқармасының
бұйрығымен бекітілген

«Батыс Қазақстан облысы әкімдігі білім
басқармасының
Тасқала ауданы білім беру бөлімінің
«Шежін «мектеп-бөбекжай-балабақша» кешені»
коммуналдық мемлекеттік мекемесінің
Жарғысы

1-тaraу. Жалпы ережелер

1.1. «Батыс Қазақстан облысы әкімдігі білім басқармасының Тасқала ауданы білім беру бөлімінің «Шежін «мектеп-бөбекжай-балабақша» кешені» коммуналдық мемлекеттік мекемесі (бұдан әрі - мемлекеттік мекеме) білім беру функцияларын жүзеге асыру үшін мекеме ұйымдық құқықтық нысанында құрылған, заңды тұлға мәртебесіне ие коммерциялық емес мекеме болып табылады.

1.2. Мемлекеттік мекеменің типі: коммуналдық.

1.3. Мемлекеттік мекеменің құрылтайшысы Батыс Қазақстан облысының әкімдігі болып табылады.

1.4. Мемлекеттік мекеменің уәкілетті органы (бұдан әрі – уәкілетті орган) мемлекеттік мекемеге қатысты мемлекеттік мекеменің мүлкіне қатысты құқық субъектісінің функцияларын жүзеге асыратын Батыс Қазақстан облысының әкімдігі білім басқармасы болып табылады.

1.5. Мемлекеттік мекеменің атауы

мемлекеттік тілде: «Батыс Қазақстан облысы әкімдігі білім басқармасының Тасқала ауданы білім беру бөлімінің «Шежін «мектеп-бөбекжай-балабақша» кешені» коммуналдық мемлекеттік мекемесі

на русском языке: Коммунальное государственное учреждение «Чижинский комплекс «школа-ясли-детский сад» отдела образования Таскалинского района управления образования акимата Западно-Казахстанской области»

1.6. Мемлекеттік мекеменің тұрған жері: Индексі 091008, Батыс Қазақстан облысы, Тасқала ауданы, 2 Шежін ауылы, Карменов көшесі, №39, телефон: 87113923374, e-mail:chizha_2@mail.ru

2-тaraу. Мемлекеттік мекеменің заңдық мәртебесі

2.1. Мемлекеттік мекеме ол мемлекеттік тіркелген кезден бастап құрылды деп есептеліп, заңды тұлғаның құқығына ие болады.

2.2. Мемлекеттік мекеменің Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес дербес теңгерімі, банкте есеп шоттары, бланкілері, Қазақстан Республикасының Мемлекеттік Елтаңбасы бейнеленген және мемлекеттік мекеменің атауы жазылған мөрі болады.

2.3. Мемлекеттік мекеме басқа лауазымдық тұлғаға құрылтайшы бола алмайды және құра алмайды.

2.4. Мемлекеттік мекеменің дербес балансы, мемлекеттік банктерде есеп шоттары бар. Мемлекеттік мекеме өзінің міндеттемелері бойынша өзінің кепілдігіндегі қаражатына жауап береді. Мемлекеттік мекемеде қаражат жеткіліксіз болған жағдайда оның міндеттемелері бойынша Қазақстан Республикасының заңнамаларымен реттеледі.

3-тaraу. Мемлекеттік мекеменің мәні мен мақсаттары

3.1. Мемлекеттік мекеме қызметінің мәні: жеке тұлғаның, қоғамның, мемлекеттің бағытына қарай оқыту және тәрбиелеу; баланың жеке басының жанжакты дамуына қолайлы жағдай жасау, оқушылардың өзін-өзі тәрбиелеу және қосымша білім алу қажеттіліктерін қанағаттандыру.

3.2. Мемлекеттік мекеме қызметінің мақсаты:

3.2.1. оқушылардың білім берудің барлық деңгейінің жалпыға міндетті білім беру стандарттарының Қазақстан Республикасының Конституциясымен кепілдендірілген тегін орта білім алу құқығын жүзеге асыру;

3.2.2. Қазақстан Республикасында тұрақты тұратын, сондай-ақ Қазақстан Республикасына отбасына қосылу мақсатында келген шетелдіктердің және азаматтығы жоқ адамдардың білім беру саласындағы уәкілетті орган белгілеген тәртіппен Қазақстан Республикасының азаматтарымен бірдей мектепке дейінгі, мектепалды, бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білім алуға құқығын жүзеге асыру;

3.2.3. Қазақстан Республикасының заннамасында көзделген тәртіппен білім алушылардың жекелеген санаттарын тамақтандыруға жұмсалатын шығыстарды толығымен немесе ішінара өтеу;

3.2.4. деңсаулық жағдайына қарай ұзак уақыт бойы орта білім беру үйымдарына бара алмайтын оқушылар үшін үйде тегін жеке оқытуды ұйымдастыру;

3.2.5. инклузивті білім берудің мақсатын іске асыра отырып, білім берудің барлық деңгейінде даму мүмкіндіктері шектеулі оқушыларға олардың білім алуына, дамуындағы ауытқуды түзетуіне және әлеуметтік бейімделуіне арнайы жағдайлар жасауды қамтамасыз ету;

3.3. Мемлекеттік мекеме қызметінің негізгі міндеттері:

3.3.1. ұлттық және жалпы адамзаттық құндылықтар, ғылым мен практика жетістіктері негізінде жеке адамды қалыптастыруға, дамытуға және шындауға бағытталған сапалы білім алу үшін қажетті жағдайлар жасау;

3.3.2. жеке адамның шығармашылық, рухани және қүш-қуат мүмкіндіктерін дамыту, адамгершілік пен салауатты өмір салтының берік негіздерін қалыптастыру, даралықты дамыту үшін жағдай жасау арқылы ой-өрісін байыту;

3.3.3. азаматтық пен патриотизмге, өз Отаны - Қазақстан Республикасына сүйіспеншілікке, мемлекеттік рәміздер мен мемлекеттік тілді құрметтеуге, халық дәстүрлерін қастерлеуге, Конституцияға қайшы және қоғамға жат кез келген көріністерге төзбеуге тәрбиелеу;

3.3.4. белсенді азаматтық ұстанымы бар жеке адамды тәрбиелеу, республиканың қоғамдық-саяси, экономикалық және мәдени өміріне қатысу қажеттігін, жеке адамның өз құқықтары мен міндеттеріне саналы көзқарасын қалыптастыру;

3.3.5. отандық және әлемдік мәдениеттің жетістіктеріне баулу, қазақ халқы мен республиканың басқа да халықтарының тарихын, әдет-ғұрпы мен дәстүрлерін зерделеу, мемлекеттік тілді, орыс, шетел тілдерін менгерту;

3.3.6. педагогтердің әлеуметтік мәртебесін арттыруды қамтамасыз ету;

3.3.7. білім беру ұйымдарының еріктілігін, дербестігін көңеңту, білім беру ісін басқаруды демократияландыру;

3.3.8. қоғам мен экономиканың қажеттеріне жауап беретін білім беру сапасын бағалаудың ұлттық жүйесінің жұмыс істеуі;

3.3.9. оқытудың жаңа технологияларын, қоғамның өзгеріп отыратын қажеттеріне тез бейімделуіне ықпал ететін қашықтан оқыту, ақпараттық-коммуникациялық технологияларды енгізу және тиімді пайдалану;

3.3.10. жалпы оқытудың және әркімге өзінің білім мен біліктілікке негізделген жеке әлеуетін қоғамда барынша пайдалануға көмектесетін оқыту жүйесін өмір бойы дамыту.

4-тaraу. Мемлекеттік мекемені басқару

4.1. Мемлекеттік мекеменің басқару уәкілеттілігі Қазақстан Республикасының «Мемлекеттік мұлік туралы», «Білім туралы» Зандарамен анықталатын уәкілетті органмен жүзеге асырылады.

4.2. Қазақстан Республикасының заңнамасы шеңберінде уәкілетті орган мемлекеттік мекеме Жарғысын бекітеді, басшысын тағайындауды және лауазымынан босатады.

4.3. Мемлекеттік мекеменің алқалы басқару органдары педагогикалық, оку – әдістемелік, қамқоршылық және педагогикалық әдеп көңестері болып табылады. Алқалы басқару органдарының қызметі Қазақстан Республикасының көрсетілген заңнамасы тәртібімен анықталады.

4.4. Мемлекеттік мекемені тікелей басқаруды Қазақстан Республикасының заңнамасы, Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің «Жалпы білім беру ұйымдарының (бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білім беру) түрлері бойынша қызметтің үлгілік қағидаларының бекіту туралы» бұйрығына сәйкес мектеп директоры жүзеге асырады және төменде көрсетілгендер үшін жауап береді:

4.4.1. оқушылары, қызметкерлерінің бас бостандығы мен құқықтары бұзылса;

4.4.2. оның құзырына жататын қызметтерді орындамаса;

4.4.3. жалпыға міндетті мемлекеттік білім беру стандарт талаптарын бұзса;

4.4.4. оку – тәрбие үрдісі кезінде оқушылары мен қызметкерлерінің денсаулығы мен өміріне;

4.4.5. қаржы – шаруашылық қызметінің жай күйі, соның ішінде материалдық ақшалай қаражаттарды тиімсіз пайдаланса;

4.4.6. Қазақстан Республикасы заңнамасында көрсетілген талаптарды бұзса.

4.5. Мектеп директоры Қазақстан Республикасы заңнамасында көрсетілген тәртіппен тағайындалады және лауазымынан босатылады және үш жылда бір рет аттестациядан өтеді.

4.6. Мектеп директоры сенімхатсыз мектеп атынан барлық органдарда оның мүддесі үшін қызмет атқарады, бекітілген заңнама тәртібінде мектеп мұліктеріне иелік етеді, келісімшарт жасап, сенімхаттар береді, банктік есепшоттар ашады және басқа да мәмілелер атқарады, барлық қызметкерлерге міндетті бұйрықтар шығарады және нұсқаулар береді.

4.7. Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен мемлекеттік мекеме қызметкерлеріне көтермелеген шараларын қолданады және тәртіптік жаза қолданады;

4.8. Өзінің орынбасарлары мен мемлекеттік мекеменің өзге де басшы қызметкерлерінің лауазымдық міндеттерін айқындайды және бекітеді.

4.9. Мектеп директоры сыйбайлас жемқорлықпен күресу жөніндегі жұмыстарды жүргізеді және осы бағытта жұмысқа дербес жауап береді.

4.10. Мектеп директоры гендерлік саясатты іске асыру мәселелері жөніндегі жұмыстарды жүргізеді және осы бағытта жұмысқа дербес жауап береді.

4.11. Педагогикалық қызметкер – оқушылар мен тәрбиеленушілерді оқыту мен тәрбиесіне байланысты білім беру қызметімен айналысатын тұлға. Қазақстан Республикасы Үкіметінің «Педагогикалық қызметкерлер мен лауазымдар тізбесі мемлекеттік білім беру үйімдары қызметкерлерінің үлгі штаттарын және педагог қызметкерлер мен оларға теңестірілген адамдар лауазымдарының тізбесін бекіту туралы» қаулысына сәйкес анықталады. Мектептің педагогикалық қызметкерлері Қазақстан Республикасы заңнамасында көрсетілген тәртіпке сәйкес жыл сайын медициналық тексеруден өтеді.

4.12. Мектептің штаттық кестесі мен тарификациясы мектеп директорымен бекітіліп, «Батыс Қазақстан облысы әкімдігі білім басқармасының Тасқала ауданы білім беру бөлімі» мемлекеттік мекемесімен келісіледі. Қызметкерлер жұмысқа жеке еңбек келісімшарты және Қазақстан Республикасы Үкіметінің «Азаматтық қызметке кіру және азаматтық қызметшінің бос лауазымына орналасуға конкурс өткізу қағидаларын бекіту туралы» қаулысының негізінде қабылданады.

4.13. Еңбек қатынастары Қазақстан Республикасының Еңбек кодексімен, ұжымдық еңбек шарты және еңбек келісімшартымен реттеледі.

4.14. Мемлекеттік мекеме қызметкерлерінің еңбек ақы жүйесі Қазақстан Республикасы заңнамасымен анықталады және Қазақстан Республикасы Үкіметінің «Азаматтық қызметшілерге, мемлекеттік бюджет қаражаты есебінен ұсталатын үйімдардың қызметкерлеріне, қазыналық кәсіпорындардың қызметкерлеріне еңбекақы төлеу жүйесі туралы» қаулысымен реттеледі.

5-тaraу. Мемлекеттік мекеме мүлкінің құрылу тәртібі

5.1. Мұліктерді иелену және (немесе) пайдалану Қазақстан Республикасының «Мемлекеттік мұлік туралы» Заңы және басқа да заңдарында көрсетілген тәртіппен жүзеге асырылады.

5.2. мемлекеттік мекеме мұліктері бөлінбейді және қызметкерлер арасында таралмайды.

5.3. Мемлекеттік мекеме бен мемлекеттік мұлік жөніндегі уәкілетті орган арасындағы өзара қарым – қатынас заңнамада белгіленген тәртіппен айқындалады.

5.4. Мемлекеттік мекеме мұліктері есеп үшін қалыптасады:

- 5.4.1. меншік иесімен берілген мұліктен;
- 5.4.2. өз бетіндік қызмет жасауының нәтижесінде (ақшалай кірістерді қоса алғанда) алынған мұліктен;
- 5.4.3. заннамада тыйым салынбаған басқа да табыс көздерінен.
- 5.5. Мемлекеттік мекеме мұліктер кешені құрамына оның қызмет етуіне арналған барлық мұліктер түрі – ғимараттар, жабдықтар, мұліктер, өнімдер, жер участекеріне құқық, қарыздар, талап ету құқығы және басқа да құқықтар кіреді.
- 5.6. Мұліктерді есепке алу және мониторинг жасау, мұліктерді пайдалануды бақылау және бағалау, Қазақстан Республикасының «Мемлекеттік мұлік туралы» Заңына сәйкес жүргізіледі.
- 5.7. Мемлекеттік мекеме өзіне бекітіп берген мұлікті және өзіне бөлінген қаражат есебінен сатып алынған мұлікті - смета бойынша өз бетімен иеліктен шығаруға немесе оған өзге де тәсілмен билік етуге құқылы емес.

6-тарау. Мемлекеттік мекемедегі жұмыс тәртібі

6.1. Мектептің жұмыс тәртібі ішкі тәртіп кестесі және ережесімен анықталады. Қызметкерлер үшін 40 сағаттық 6 күндік жұмыс аптасы және бір демалыс күні бекітілген. Демалыс күні жексенбі күні болып есептеледі. Мұғалімдер үшін жұмыс күндері оқу сабактарының кестесіне сәйкес бекітіледі. Қызметкерлер үшін мереке күндері Қазақстан Республикасының заннамасына сәйкес анықталады. Қызметкерлерге кезекті демалыс күндері демалыс кестесіне сәйкес ұзақтығы 24 – 56 күнтізбелік күндермен беріледі.

7-тарау. Мемлекеттік мекеменің қызметін ұйымдастыру

7.1. Оқыту және тәрбиелеу қызметі білім берудің барлық деңгейінің мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттары негізінде әзірленген және міндетті негізгі және қосымша бағдарламаларды жүзеге асыратын оқу жоспарлары мен бағдарламаларына сәйкес жүзеге асырылады. Мемлекеттік мекеменің бағдарламалары мемлекеттік жалпы білім беретін мектептердің типтік бағдарламаларына негізделген.

Мемлекеттік мекеме Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Заңында айқындалған шектерде оқыту нысандары, құралдары мен әдістерін таңдауда өзіндік құқылы.

Оқыту тілі – мемлекеттік тілде.

7.2. Оку үдерісін іске асыру үшін мемлекеттік мекеме тиісті үлгілік оқу жоспарларының және (немесе) үлгілік оқу бағдарламаларының негізінде жылдық жұмыс оқу жоспарын және оқу сабактарының кестесін әзірлейді және бекітеді.

7.3. Жалпы білім беретін оқу бағдарламалары жеке адамның жалпы мәдениетін қалыптастырудың, жеке адамды қоғамдағы өмірге бейімдеудің міндеттерін шешуге, кәсіпті, мамандықты саналы түрде таңдау мен менгеру үшін негіз жасауға бағытталған.

7.4. Жалпы білім беретін оқу бағдарламалары мазмұнына қарай мынадай оқу бағдарламаларына бөлінеді:

7.4.1. мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың жалпы білім беретін оқу бағдарламалары балаларды тәрбиелеу, оқыту, дамыту және сауықтыру тұтастыры принциптерін ескере отырып, мектепке дейінгі және бастауыш білім берудің сабактастығы мен үздіксіздігін, әр баланың талабын, бейімділігін, қабілеттілігін, дарындылығын іске асыруға және оның даму ерекшеліктері мен денсаулық жағдайын ескере отырып, дара әдіс негізінде оны бастауыш білім берудің білім беру бағдарламасын меңгертуге және оқудың, жазудың, есептеудің және тілдік қатынас тәжірибесінің қарапайым дағдыларын қалыптастырады және бастауыш білім беруді меңгеру үшін бірдей бастапқы жағдайларды жасауға бағытталады;

7.4.2. бастауыш білім берудің жалпы білім беретін оқу бағдарламалары баланың жеке басын қалыптастыруға, оның жеке қабілеттерін, оқу ісіндегі оң талпынысы мен алғырылығын: негізгі мектептің білім беру бағдарламаларын кейіннен меңгеру үшін оқудың, жазудың, есептеудің, тілдік қатынастың, шығармашылық түрғыдан өзін-өзі көрсетудің, міnez-құлық мәдениетінің берік дағдыларын дамытуға бағытталады;

7.4.3. негізгі орта білім берудің жалпы білім беретін оқу бағдарламалары білім алушылардың ғылым жүйесінің базалық негіздерін менгеруге, олардың бойында тұлғааралық және этносаралық қатынастың жоғары мәдениетін қалыптастыруға, жеке адамның өзін-өзі билеуіне және кәсіптік бағдарлануына бағытталады.

Жалпы білім беретін оқу бағдарламасы білім алушылардың бейін алды даярлығын қамтиды.

Әрбір пәннің мазмұнын зерделеу негізгі орта білім беру деңгейінде аяқталады.

Негізгі орта білім берудің жалпы білім беретін оқу бағдарламасын менгеру мерзімі – бес жыл.

7.4.4. жалпы орта білімнің жалпы білім беретін оқу бағдарламалары бейіндік оқытуды енгізе отырып, білім беру мазмұнын саралау, интеграциялау және кәсіптік бағдарлау негізінде өзірленеді.

Жалпы орта білім берудің жалпы білім беретін оқу бағдарламасын игеру мерзімі - екі жыл.

7.5. Дарынды адамдардың әлеуетті мүмкіндіктерін неғұрлым толық дамыту үшін оқу бағдарламасының жекелеген пәндерін терендептіп оқытуды көздейтін мамандандырылған жалпы білім беретін оқу бағдарламаларымен жұмыстанады.

7.6. Адамдардың жекелеген санаттары үшін психологиялық-медициналық-педагогтік консультациялардың ұсынымдары ескеріле отырып айқындалатын, білім алушылар мен тәрбиленушілердің даму және әлеуеттік мүмкіндіктерінің ерекшеліктері ескерілетін арнайы оқу бағдарламалары өзірленеді.

7.7. Инклузивті білім берудің мақсаттарын іске асыра отырып, мемлекеттік мекеме ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларға олардың білім алуы, дамуында ауытқушылықтарды түзету және білім берудің барлық деңгейлерінде әлеуметтік бейімделуі үшін ерекше жағдайлар жасайды. Мемлекеттік мекеме жалпы білім беретін сыныпта (екі баладан көп емес) ата-аналардың (занды өкілдерінің)

мұдделерін ескере отырып, типтік оқу жоспары бойынша қысқартылған, немесе жеке оқу жоспары бойынша және (немесе) арнайы сыныптарда оқуды арнайы оқу жоспарлары мен бағдарламалары арқылы қамтамасыз етеді. Ерекше білім беру жағеттіліктері бар балалар үшін түзету сабактарын арнайы мұғалімдер (мұғалім-дефектолог, мұғалім-логопед) жүргізеді.

7.8. Мемлекеттік мекемеге қабылдау мектепке дейінгі ұйымдарға, орта білім беру ұйымдарына оқуға қабылдау тәртібі тиісті ұлгідегі білім беру ұйымдарына қабылдаудың ұлгілік қағидаларында сай жүргізіледі. Құжаттардың тізімі бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің білім беру оқу бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарында оқуға қабылдау ережелерімен және мемлекеттік қызметтер көрсетудің тиісті мемлекеттік стандарттарымен анықталады. Бірінші сыныпқа қабылдау үшін баланың ата-аналары немесе занды өкілдері мұғалім тандауға құқылы емес.

7.9. Мемлекеттік білім беру мекемелері мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарының талаптарынан тыс, ақылы қызметтер көрсету туралы шартты жасай отырып, ақылы негізде жазғы демалысты ұйымдастыру, білім алушылар мен тәрбиеленушілердің тамақтануын қамтамасыз етеді.

7.10. Ақылы негізде қызметтер көрсететін білім беру ұйымдарының және білім алушының (тәрбиеленушінің), оның ата-анасының немесе өзге де занды өкілдердің өзара қатынастары шартпен реттеледі.

7.11. Сыныптардың пәндерді оқып-білу кезіндегі тізімі мемлекеттік білім беру стандартымен айқындалады, оқушыларды сыныптарға және топтарға бөлу Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің «Жалпы білім беру ұйымдарының (бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білім беру) түрлері бойынша қызметтің ұлгілік қағидаларының бекіту туралы» бұйрығына сәйкес жүзеге асырылады.

7.12. Оқу сабактары Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен басталады және аяқталады. Оқу жылының ұзақтығы, академиялық апталар мен каникулдар санын қоса алғанда, білім беру саласындағы мемлекеттік стандарттың және Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік құқықтық актілерінің талаптарына сәйкес анықталады.

7.13. Мемлекеттік мекемеде келесі жұмыс режимі мен сабактар белгіленуі мүмкін: бірінші ауысымда сабак басталуы - 8:00 (8:30 немесе 9:00) сағат, екінші ауысымда - 13:30 (14:00) сағат. Сабак кестесінде күн сайынғы сабактың саны, ұзақтығы мен реттілігі, сонымен қатар сабак арасындағы үзілістердің ұзақтығы «Білім беру объектілеріне қойылатын санитарлық-эпидемиологиялық талаптар» санитарлық қағидаларымен реттеледі. Сабактар кестесі эпидемиологиялық жағдайға сәйкес уәкілетті органмен белгілеген шектеу шаралары негізінде өзгеруі мүмкін.

7.14. Білім беру ұйымдары жүзеге асыратын оқу және тәрбие жұмысын жоспарлау мен есепке алу оқу-тәрбие процесін ұйымдастырудың негізі болып табылады

7.14.1. оку және тәрбие жұмыстарын жоспарлау оку жоспарлары мен бағдарламаларының толық көлемде уақтылы және сапалы орындалуын қамтамасыз етуге тиіс.

7.14.2. орта білім беру үйымдарында оку-тәрбие жұмысын жоспарлау бекітілген оку-тәрбие процесінің оку жылына арналған графигі мен бекітілген теориялық және практикалық сабактардың кестесі негізінде жүзеге асырылады.

7.14.3. орта білім беру үйымдарында, оку-тәрбие жұмысын есепке алу журнал жүргізу арқылы жүзеге асырылады.

7.15. Білім беру үйымдарындағы тәрбие бағдарламалары білім беру процесінің күрамдас бөлігі болып табылады және білім алушылардың, тәрбиеленушілердің патриоттық, азаматтық, интернационалдық, жоғары моральдық және имандылық сезімін қалыптастыруға, сондай-ақ жан-жақты қызығушылықтары мен қабілеттерін дамытуға бағытталған.

7.15.1. білім беру үйымдарында наследік, этностық, діни, әлеуметтік ұмырасыздық пен айырықшалықты насиҳаттауға, милитаристік және де халықаралық құқық пен ізгіліктің жалпыға танылған принциптеріне қайшы келетін езге де идеяларды насиҳаттауға тыйым салынады. Мектеп формасының сақталуы Қазақстан Республикасы заңнамаларына негізделген.

7.15.3. мемлекеттік мекемеде саяси партиялардың, қоғамдық-саяси және діни козғалыстар мен үйымдардың үйымдық құрылымдарын құруға және олардың жұмысына жол берілмейді. Мемлекеттік мекеме зайырлы және діни білімнің бөліну принципін сақтауға міндettі. Кез-келген түрде діни білім алуға жол берілмейді.

7.16. Оку-тәрбие процесі білім алушылардың, тәрбиеленушілердің, педагогтердің адамгершілік қадір-қасиетін өзара құрметтеу және мүгедектердің құқықтарына білім беру жүйесінің барлық деңгейлерінде құрметпен қарау негізінде жүзеге асырылады.

7.16.1. білім алушылар мен тәрбиеленушілерге қатысты күш көрсету, моральдық және психикалық қысым жасау әдістерін қолдануға және зорлық-зомбылыққа жол берілмейді.

7.16.2. білім алушыларға алғашқы медициналық көмек көрсетуді мейірбике көрсетеді, ол әкімшілік пен педагогтар құраммен бірге білім алушылардың денсаулығы мен физикалық дамуына, медициналық шарапалардың өткізілуіне және санитарлық-гигиеналық нормалардың сақталуына жауап береді. Медициналық көмекті денсаулық сақтаудың жергілікті органдары (емханалар) көрсетеді. Білім алушылар жоспарлы медициналық тексеруден өтеді.

7.17. Білімді ағымдағы бақылау мен оқушылардың аралық аттестациялары, оларды өткізу кезінде Қазақстан Республикасының заңнамаларын және Білім және ғылым министрлігінің нормативтік-құқықтық актілерін басшылыққа алады.

7.18. Білім алушылардың оку жетістігін бағалау формативтік және жиынтық бағалау нысандарында жүзеге асырылады.

7.19. Үйде оқытын білім алушыларды бағалау кезінде педагог үйде оқытын білім алушылардың оку жүктемесін және олардың оқып-зерделеген оку материалын ескере отырып, сараланған және/немесе жеке тапсырмаларды өзірлейді. Ерекше білім берілуіне қажеттіліктері бар білім алушыларды бағалау кезінде мұғалім сараланған және/немесе жеке тапсырмаларды қолданады, сондай-ақ білім

алушының ерекшеліктерін есепке ала отырып, оның ішінде жеке оқу бағдарламаларын іске асыру кезінде бағалау критерилеріне өзгерістер енгізеді.

7.20. Карантин жағдайында, әлеуметтік, табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайларда білім беруді қашықтан ұйымдастыру және тоқсанға бір бөлім бойынша жиынтық бағалау, тоқсанның соңында тарау бойынша жиынтық бағалау еткізіледі.

7.21. Оқу жылының қорытындысы бойынша аралық аттестаттау жүргізілмейді. Қорытынды баға жақын бүтіндікке дөңгелектеу арқылы жылдық баға мен қосымша жиынтық бағаның орташа арифметикалық мәні арқылы қойылады. «3» (қанағаттанарлық), «4» (жақсы), «5» (өте жақсы) бағаларын алған 2-8 (9) және 10 (11) сынып білім алушылары келесі сыныпқа көшіріледі.

7.22. Үлгерімнің ағымдық мониторингін, білім алушыларды аралық және қорытынды аттестаттауды өткізу, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын іске асыратын білім алушылардың үлгерімін, аралық және қорытынды аттестаттауын бақылаудың стандартты ережелеріне сәйкес жүзеге асырылады. Қорытынды аттестаттаудан сәтті өткен түлектерге мемлекеттік білім беру ұйымы мөрімен қуәландырылған тиісті білімі туралы құжат беріледі.

8-тарау. Білім беруге қатысушылардың құқықтары мен міндеттері мемлекеттік мекемедегі процесс

8.1. Мекемеде білім беру процесінің субъектілері деп педагогикалық қызметкерлер, білім алушылар, ата-аналар немесе заңды өкілдер болып табылады.

8.2. Мектепте сабак беруге кәсіби білімі немесе арнайы педагогикалық мамандығы бар педагог қызметкерлер жіберіледі.

8.3. Педагогикалық қызметкерлерінің құқықтары мен міндеттері Қазақстан Республикасының заңнамалары, «Педагог мәртебесі туралы» Заңымен анықталады.

8.4. Білім алушылардың құқықтары:

8.4.1. типтік оқыту бағдарламасымен және типтік оқу жоспарына сәйкес сапалы білім алу;

8.4.2. қысқартылған оқу бағдарламасының, оқу жоспарының негізі бойынша типтік үлгісінде педагогикалық кеңестің шешімі бойынша білім алу;

8.4.3. оқу жоспарына сәйкес баламалы курсты таңдау;

8.4.4. оқу, акт залы, кітапхана, спорттық жабдықтарын ақысыз пайдаланылу;

8.4.5. мекемені басқаруға қатысу;

8.4.6. еркіндік, жеке пікірлерін ашық айтуды;

8.4.7. өз адамгершіліктеріне құрметпен қарастыру;

8.4.8. окудағы жетістіктеріне, шығармашылық және ғылыми жұмыстары үшін марарапатталу;

8.4.9. Бастапқы дәрігерге дейінгі медициналық-санитариялық көмек алу.

8.5. Білім алушылардың міндеттері:

8.5.1. типтік оқу бағдарламасымен және типтік оқу жоспарының талаптарына сәйкес сапалы білім алу, практикалық дағдыларын жетілдіру, талаптары Жарғыда көрсетілген ішкі тәртіп Ережесін сактауды;

8.5.2. білім беру бағдарламалары мен оқу жоспарларында көзделген

- тапсырмалардың барлық түрлерін белгіленген мерзімде орындау
- 8.5.3. өзін – өзі жетілдіру, денсаулыққа мән беру, рухани байлыққа ұмытылу;
- 8.5.4. мектеп дәстүрін және педагог қызметкерлерін сыйлау;
- 8.5.5. жалпы адами рухани құндылықты сыйлау;
- 8.5.6. мектеп мұлкіне ұқыптылықпен қарау;
- 8.5.7. оку үрдісінде зайырлы сипаттағы киім үлгісін сактау.

8.6. Оқушылар міндеттерін бұзғандығы үшін осы жарғының ішкі тәртіп Ережесінде қаралған шараптар қолданылады.

8.7. Оқушыларды қофамдық, қофамдық-саяси ұйымдарына, қозғалыстарға, партияларға кіруге мәжбүрлеу, және оларды осы ұйымдардың қызметіне тарту, үтіттеу жұмыстарына, саяси әрекеттеріне тартуға жол берілмейді.

8.8. Оқушылар тәмендегі жағдайларда мектептің оқушылар құрамынан шыгарылады:

8.8.1. ата-анасының немесе заңды өкілінің өтініші бойынша;

8.8.2. денсаулық жағдайына байланысты дәрігерлік-консультациялық комиссияның анықтама қорытындысы негізінде;

8.8.3. өзге білім беру ұйымына ауысқан жағдайда;

8.8.4. білім беру ұйымының жарғысын өрескел және бірнеше рет бұзғаны үшін білім беру ұйымының алқалық басқару органдарының шешімі бойынша;

8.8.5. Қазақстан Республикасының заңнамасында көрсетілген өзге де жағдайларда.

8.9. Оқушының окудан шыгарылуы туралы педагогикалық кеңесінің шешімі негізінде мектеп директорының бұйрығымен рәсімделеді.

8.10. Мектепке дейінгі ұйымнан балаларды шыгаруды мектеп директоры келесі жағдайларда жүргізеді:

8.10.1. баланы күтіп – бағу үшін ай сайынғы төлемақы уақытылы төленбеген;

8.10.2. бала бір айдан астам дәлелсіз себеппен және әкімшілікке ескертпей келмеген;

8.10.3. дәрігерлік – консультациялық комиссия анықтamasы негізінде баланың келуіне кедергі болатын медициналық қарсы көрсетілімдер болған жағдайларда шығарады.

8.11. Ата-аналар мен заңды өкілдерінің заңды құқықтары:

8.11.1. ата-аналар комитеті арқылы мектеп басқару органымен жұмыстانا алады;

8.11.2. өз балаларының үлгерімі, тәртібі және оку үлгерімі бойынша ақпарат алуға;

8.11.3. өз балаларының келісім шарт бойынша қосымша қызмет алуына;

8.11.4. психологиялық-медициналық – педагогикалық консультациялардан өз балаларын оқыту мен тәрбиелеу проблемалары жөнінде консультациялық көмек алуға құқығы бар.

8.12. Ата-аналары немесе заңды өкілдері міндетті:

8.12.1. мектеппен балалардың өмірі мен оқуына жасалған шартты орындауға;

8.12.2. мектеп жарғысының талаптарын орындауға;

8.12.3. балаларының сабакқа қатысуы және тәрбиесін қадағалауға;

8.12.4. балаларға өмір сүруі үшін салауатты және қауіпсіз жағдайлар

жасауға, олардың интеллектуалдық және дене күшін дамытуын, адамгершілік жағынан қалыптасуын қамтамасыз етуге;

8.12.5. бес жастағы балалардың мектепке дейінгі білім алу үшін білім беру үйымына, ал алты жастан бастап жалпы орта білім беру мектебіне беруге;

8.12.6. мектеппен ынтымақтастық жасауға, балалардың мектепке баруын қамтамасыз етуге.

8.12.7. балалардың оқу үлгерімін бақылауды жүзеге (болған жағдайда электрондық журналды) асыруға;

9-тарау. Құрылтай құжаттарына өзгерістер мен толықтырулар енгізу тәртібі

9.1. Жарғыға өзгерістер мен қосымшалар заң негізінде қарастырылған тәртіп бойынша енгізіледі.

9.2. Жарғыға өзгерістер мен қосымшалар өкілетті органмен бекітіледі.

10 тарау. Мемлекеттік мекемені қайта құру және тарату шарттары

10.1. Мемлекеттік мекемені қайта құру және тарату Батыс Қазақстан облысы әкімдігінің қаулысымен жүзеге асырылады.

10.2. Мемлекеттік заңды тұлға, сондай-ақ заңнамалық актілерде көзделген басқа негіздер бойынша таратылады.

10.3. Таратылған мемлекеттік заңды тұлғаның кредиторлардың талаптары қанағаттандырылғаннан кейін қалған мүлкін мемлекеттік мүлік жөніндегі уәкілетті орган немесе Батыс Қазақстан облысының әкімдігі қайта бөледі.

10.4. Таратылған мемлекеттік мекеменің ақшасы, оның ішінде кредиторлардың талаптары қанағаттандырылғаннан кейін қалған осы заңды тұлғаның мүлкін сату нәтижесінде алынған қаражат Батыс Қазақстан облысының бюджетіне есептеледі.

11 тарау. Мемлекеттік мекеменің филиалдары мен өкілдіктері туралы мәліметтер

11.1. Мекеменің филиалдары және өкілдіктері жоқ.

Номирленин жөне тігілген

2 бастап 12 дейін бет

Беттер саны

12

